

Helen

Uudet
toimitusehdot
liitteenä

Helsingin Energian asiakaslehti 2 • 2005

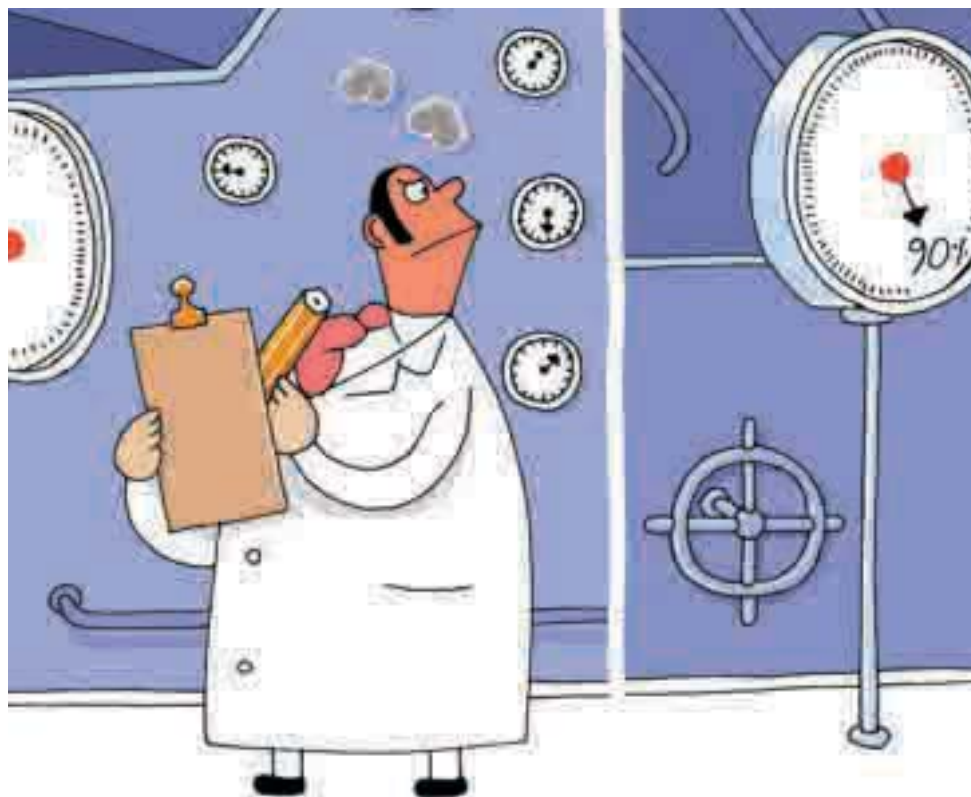
Torilla

meininki on reipas
ja tavara tuoretta

- Pihvalaistus pidentää mökkikesää s. 4
- Helsingin harakat palelevat s. 8
- Stadion valmiina koitoksiin s. 20



 Helsingin Energia



Ei mene harakoille

Helsingin Energia toimii kuin entisajan isäntä possua kasvattaessaan ja lihoiksi pistäessään. Kaikki otetaan talteen sähköä tuottaessa: syntyy Hyötysähköä ja lämpöenergiaa, joista me nautimme kaukolämpönä.

8



14

Hän pelaa reilua peliä

Työmaainsinööri Paula Jussila pelaa ultimatea, joka on siitä erikoinen laji, ettei siinä ole tuomareita, vaan pelaajat tuomaroivat itse. Harvinaisen reilu peli siis. Reilua peliä Jussila pelaa myös työssään asuntorakennuspuolella: – Kaikkien täytyy pelata hyvin yhteen, jotta työmaalle saataisiin hyvä henki ja työ etenisi sujuvasti.

Tuoretta tavaraa ja tunnelmaa

16

Sitä löytyy torilta. Jo aamuharhaisella rapisevan tuoreet vihannekset, kiiltäväkylliset kalat ja napakkavartiset kukat odottavat ostajiaan. Torikahvilassa hemmotellaan tuoreella kahvilla ja kuulumisilla.



YMPÄRISTÖPENNI



Asiakkaita 30.4.2005
 • tuulisähkö 2 175 kpl
 • museovesivoima 371 kpl
 Varoja 30.4.2005: 304 814,92 euroa

Kysy lisää Ympäristöpennisähköstä numerosta 010 802 802 tai katso www.helsinginenergia.fi.

HELEN INFO

Helsingin Energia

Vaihde.....6171
 Sähkötalo, Kampinkuja 2,
 00090 Helen
www.helsinginenergia.fi

Asiakaspalvelu

Puhelinpalvelu ma–pe 8–20
 Kotitaloudet 010 802 802
 Yritykset 010 802 803

Neuvontapalvelut

Sähkön käytön
 neuvonta.....(09) 617 4010
 Energiakeskus(09) 617 2726
 Kotitalouslaitteiden
 valinnan ja käytön opastus,
 kulutusmittarin lainaus.
energiakeskus@helsinginenergia.fi

Vikailmoitukset

Sähkön jakeluhäiriöt 010 802 810
 Kaukolämmön
 jakeluhäiriöt 010 802 808
 Ulkovaikustukset..... 010 802 806

Kaukolämpö

Lämmön myynti....(09) 617 2961
 Lämmönkäytön
 neuvonta.....(09) 617 2969
 Laskutus ja
 kutsuskyselyt(09) 617 2856

Helen-lehden osoitemuutokset

Asiakaspalvelu..... 010 802 802
asiakaspalvelu@helsinginenergia.fi

 Helsingin Energia

MITÄ RAHALLA SAA?



Iltapäivälehden viikonloppunumeron hinnalla (2 euroa) voit

- keittää kahvia 250 kertaa
- katsella televisiota 250 tuntia
- silittää 40 tuntia
- mankeloida 250 tuntia
- fönönnä hiuksia 30 tuntia
- saunoa kolme tuntia.

Lähde Adato Energia Oy. Osoitteesta www.helsinginenergia.fi löydät lisää sähkölaitteiden kulutuslukuja ja voit myös arvioida omaa sähkönkulutustasi. Lisäksi uuden Internetissä toimivan Online-palvelun kautta voit kätevästi seurata muun muassa taloutesi sähkönkäyttötietoja.

ENERGIAVINKKI



Lempeissä löylyissä

Vihtoen viha viileen, saunoen sappi sammuu, sanotaan. Kesällä napsautetaan sähkösauna päälle ja nautitaan rentouttavista löylyistä vähintään yhtä usein kuin talvipakkasilla. Otamalla vinkeistä vaarin pidät kulut kurissa tinkimättä saunomisen nautinnoista.

- Etsi sopiva saunomislämpötila. Liian kuumista löylyistä ei nauti kukaan ja energiaa kuluu tarpeettomasti.
- Mukava löylyttelylämpötila on 70–80 astetta. 100-asteinen sauna lisää energiankulutusta jopa 30 prosenttia.
- Tiedätkö, kauanko kiukaasi kuumentaminen kestää? Kun tiedät kiukaan kuumentamisajan, ei saunan tarvitse suotta odotella kylpijiä.
- Kesälläkin kannattaa sopia yhteisistä saunapäivistä, sillä kiukaan kuumentaminen vie enemmän energiaa kuin kuumana pitäminen.
- Suihkussa ei kannata suotta juoksentaa kuumaa vettä, vaan hanan voi sulkea vaikkapa saippuoinnin ajaksi. Näin lämmintä vettä säästyy viitosen litraa. Veden kuumentaminen vaatii energiaa.
- Kannattaa toisinaan tarkistaa, että kylpyhuoneen vesikalusteet ovat kunnossa. Korjauta vuotavat hanat heti. Pahimmillaan lämmitettyä vettä valuu viemäriin 600, jopa 2 500 litraa kuukaudessa.

Lisää vinkkejä taloudelliseen sähkönkulutukseen löydät internetistä osoitteista www.helsinginenergia.fi ja www.motiva.fi.

Pääkirjoitus



Kasvava kaupunki tarvitsee tilaa – ja energiaa

Helsingin kaupungin asukasmäärä kasvaa ja kaupunki laajenee jatkuvasti. Yleiskaava sisältää useita uusia asuinalueita, jotka on tarkoitus rakentaa vuoteen 2020 mennessä. Mikäli uudet asuinalueet toteutuvat suunnitellusti, tarvitaan jatkossa myös lisää lämmöntuotantokapasiteettia.

95 prosenttia Helsingin Energian kaukolämmöstä tuotetaan yhteistuotantona sähkön kanssa energiahuoltoalueilla Hanasaarella, Salmisaarella ja Vuosaarella. Lisäksi niin sanotut huippu- ja varalämpökeskukset eri puolilla pääkaupunkia valjastetaan tuottamaan lisälämpöä, kun elohopea putoaa pakkasen puolelle. Hyötysuhde tuotantorakenteellamme on maailman huippuluokkaa.

Lämpöenergian tarve on kasvanut viime vuosina noin 50 megawatin vuosivauhdilla. Nykyisellä kasvuvauhdilla asuntojen määrän kasvua vastaava lisäenergia pystytään tuottamaan olemassa olevilla energiahuoltoalueilla. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että kaavoituksella turvataan energiahuoltoalueiden toimintaedellytykset. Muuten menetetään mahdollisuus lisätä energiantuotannon tehoa laajentamalla ja uusimalla nykyisiä laitoksia.

Tilanne tuo paineita kaupunkisuunnittelulle. Helsingissä on pulaa asuinrakentamiseen soveltuvista alueista, ja energiahuoltoalueet kilpailevat samasta tonttimaasta asuntojen kanssa. Kaupungin sähkö- ja lämpöverkot ovat rakentuneet vuosikymmenien kuluessa, eikä energiahuoltoalueiden sijaintia voida muuttaa ilman koko verkkojen uudelleen suunnittelua ja rakentamista. Alueille keskittyy lisäksi myös kasvava ympäristöystävällisen kaukojäähdytyksen tuotanto. Sähköä voidaan tarvittaessa tuoda kauempaakin, mutta lämmön- ja kylmäntuotantojen on sijaittava lähellä kulutuspisteitä – tuotantoriskit ja -häviöt kasvavat siirtomatkan myötä.

Energiahuoltoalueet ovat olennainen osa kaupunkirakennetta ja siten myös kaupunkikuvaa. Hyvällä kaupunkisuunnittelulla ne elävät rauhaisaa yhteiseloja kaupunkilaisten kanssa. Näin lämpöä ja muuta energiaa riittää kaikille.

Pekka Manninen

Pekka Manninen, Johtaja, Helen Voima



Helsingin Energian asiakaslehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Julkaisija: Helsingin Energia, (Kampinkuja 2, Helsinki), 00090 Helen, p. (09) 6171, faksi (09) 617 2360, www.helsinginenergia.fi Päätoimittaja: Eeva-Maija Wuorela Toimitusneuvosto: Ulla Airosmäe, Veikko Hokkanen, Marja-Leena Hämäläinen, Jarmo Karjalainen, Jussi Mikkola, Jukka Niemi, Eva Spiegel, Seija Uusitalo, Eeva-Maija Wuorela Toimitus: Kynämies Oy Painopaikka: PunaMusta Oy Repro: Faktor Oy • ISSN1455-9528

Valoa mökkipihalle

Oikein valittu valaistus tuo mökkipihalle niin turvallisuutta kuin tunnelmaakin. Sähköt ja valot lisäävät kesämökin käyttöaikaa pitkälle syksyyn sekä nostavat mökin taloudellista arvoa.

Liisa Joensuu • Kuvat Tommi Tuomi ja Fennopress

Suomen alkukesä on valoisa, mutta jo elokuussa illat ovat niin pimeitä, että mökin pihapiiri kaipaa valoa. Jotta rantaan, aitalle tai ulkokuoneeseen kävellessä ei tarvitsisi taittaa nilkkaansa, kävelyreitit on hyvä valaista. Pihalla ja kuistilla valaistus lisää ulkona oleskelemisen mahdollisuutta, sillä illat saattavat pimeydestään huolimatta olla vielä lämpimiä.

Sähköä ei tulisi koskaan tuoda jatkojohdolla ulos mökin sisältä. Se on määräysten mukaan kiellettyä, ja mahdollisessa vikatilanteessa sähköveto ei ole turvallinen.

Helpoin tapa saada sähköä pihapiiriin on asennuttaa ulkopistorasia mökin seinään. Ulko-

pistorasiasta voi vapaasti vetää sähköä ulkona minne mielii. Turvallisuussyistä jatkojohton tulee olla ulkokäyttöön soveltuva, mieluiten kumipäällysteinen.

Jotta mökin pihapiiriin voitaisiin asentaa valaisimia tai pistorasioita, pihalle on kaivettava kiinteitä sähkökaapeleita. Jos mökkiä ollaan vasta rakentamassa, johdotukset ja putkitukset kannattaa tehdä jo siinä vaiheessa, kun maata muutenkin möngerretään. Johdotuksien suomista mahdollisuuksista voi ottaa käyttöön ensin vain osan ja jättää loput odottamaan kukkaron ja varustelutason kasvamista. Johdotukset ovat silloin valmiina tulevaisuu-

den tarpeisiin. Ties vaikka muutaman kesän kulluttua mökille haluttaisiin lämmityspiste autoa varten ja valaistus grillikatokseen, suihkulähteeseen ja laiturille.

Valaistus lisää turvallisuutta

– Ensin on mietittävä, missä valoa tarvitaan ja miten valon tulisi tulla haluttuun kohteeseen. Vasta sitten lähdetään etsimään tarkoitukseen sopivaa valaisinta. Suunnitteluun kannattaa käyttää aikaa, sanoo Suomen Valoteknillisen Seuran puheenjohtaja Tapio Kallasjoki.

Hänen mukaansa kannattaa kiinnittää huomiota erityisesti sellaisiin kohtiin, joissa kompas-

Muista vikavirtasuojakytkin!

- Käytä aina pihalla vikavirtasuojakytkimellä varustettua ulkopistorasiaa!
- Hanki vanhoihin ulkopistorasioihin vikavirtasuojakytkin, joka asennetaan johdon ja pistorasian väliin. Jos laitteeseen tai jatkojohtoon tulee vikaa, vikavirtasuojakytkin tekee virtapiirin jännitteettömäksi.
- Uusissa asennuksissa vikavirtasuojakytkin on pakollinen.

tumisen vaara on suuri, esimerkiksi erilaisiin ta-soeroihin ja portaisiin. Valoa on saatava riittävästi myös sellaisiin tehtäviin, joissa mökkeilijä voi vahingoittaa itseään – esimerkiksi grillaamiseen ja polttopuiden pilkkomiseen.

– Valaistu piha pitää myös asiattomat loitolla. Valaistusta voidaan helposti ohjata esimerkiksi lähestymiskytkimellä, jolloin valot syttyvät vieraan tullessa pihaan, vaikka omistaja ei olisi paikalla. Jos omistajat saapuvat itse mökille pimeään aikaan, on mukavaa, kun valot syttyvät ja voi turvallisesti purkaa ostokset autosta ja kantaa ne valaistua polkua pitkin mökille.

Tunnelmaa pienin keinoin

Tapio Kallasjoen mukaan paras ja tunnelmallisin valaistus saadaan käyttämällä useita pienitehoisia valonlähteitä, jotka sijoitellaan harkittuihin paikkoihin. Paikkojen valinnassa kannattaa ensin miettiä, missä valoa tarvitaan ja sitten etsiä kauniita maastonkohtia – kasveja, puiden lehvästöä, pensaita, kiviä, kantoja – joita tuodaan esiin. Näiden esteettisten näkymien synnyttämisessä voi itse auttaa luontoa.

Nykyisin ulkovalaistukseen on tarjolla runsaasti erilaisia valaisinmalleja. Valaisimet voidaan integroida rakenteisiin, esimerkiksi portaisiin, muureihin tai katoksiin. Valoisaan aikaan ne ovat hyvin huomaamattomia, mutta pimeällä valaisevat kohteen häikäisemättä. Tapio Kallasjoki muistuttaa myös valokuidun mahdollisuuksista: valo voidaan viedä turvallisesti kasvien ja vesiaiheiden sekaan. Valaisimia voidaan asentaa myös veden alle.

– Pahin virhe valaistuksessa on yleensä se, että yritetään kaukaa, esimerkiksi rakennuksen seinästä, valaista mahdollisimman suurta aluetta. Tällöin synnytetään pahoja häikäisyhaittoja, jotka sekä kiusaavat että vaikeuttavat näkemistä. On muistettava, että mökkipihan valaistus saattaa myös häiritä naapurua ja ympäristössä liikkuvia.

– Nykyisin valaistuksessa käytetään paljon värillistä valoa. Itse olen kuitenkin sitä mieltä, etteivät värivalot sovellu mökkipihaan. Lamput kannattaa valita siten, että ne tuovat esiin luonnon omat värit parhaalla mahdollisella tavalla.

Tarkkana valaisimen valinnassa

– Valaistus on siinä mielessä mukava asia, että sitä on mahdollista ja aiheellistakin kokeilla ennakkoon. Esimerkiksi siirrettävän valaisimen avulla



– Tarkoituksenmukaisin valaisin on usein kuitenkin, sanoo Suomen Valoteknillisen Seuran puheenjohtaja Tapio Kallasjoki.

voidaan etukäteen hakea hyviä paikkoja valaisimille ja samalla nähdä, minkälaiselle alalle valo leviää. Tosin jokainen valaisin jakaa valoa omalla tavallaan. Silloin kun valoa on liian vähän, on tilannetta aika helppo korjata. Jos taas pihaan asennetaan esimerkiksi liian tehokas pylväsvälaisin, joudutaan muitakin alueita valaisemaan voimakkaasti, jotta kyseinen valaisin ei korostu liikaa, Tapio Kallasjoki sanoo.

Valaisimen tulisi olla teknisesti laadukas, sillä sen tulee kestää ulkoilman aiheuttamat rasitukset. On hyvä valita valaisin, joka on tarkoitettu nimenomaan ulos asennettavaksi. Yleensä ulkona käytetään roiskevesitiiviitä (IP34) valaisimia. Pintakäsittelyn tulisi olla sellainen, etteivät metalliosat ruostu, muovit halkea pakkasessa tai haalistu auringonvalossa ja että heijastinosat säilyttävät pitkään heijastusominaisuutensa.

Myös valaistuksen energiankulutusta kannattaa miettiä. Energiaa voidaan säästää valitsemalla energiatehokkaita purkauslampuja hehkusäteilijöiden (hehku- ja halogeenilamppujen) sijaan.

– Loistelamppujen osalta on syytä varmistaa, että ne myös syttyvät ja antavat riittävästi valoa kovalla pakkasella. Valaisimet eivät saa myöskään peittyä lumeen tai vahingoittua lumitöitä tehtäessä.

Hyvä valaisin on muotoilultaan iätön. Kun valaisin integroidaan johonkin rakenteeseen, sen muoto ei näy, ja näin elinikä riippuu vain valaisimen teknisestä kestävydestä.

– Yleensä luonnossa ei ole tarvetta tuoda valaisimen muotoa esiin, tärkeämpää on oikea valonjako ja häikäisysojaus. Voisi kai sanoa, että tarkoituksenmukainen on tässä tapauksessa kaunis. ■

Jos mökilläsi ei ole sähköliittymää

- Selvitä, voisitko hankkia liittymän yhdessä naapurimökkien kanssa, sillä kustannusten jakaminen kannattaa.
- Ota yhteyks paikalliseen sähköyhtiöön.
- Liittymän hinta riippuu mökin sijainnista.
- Vaikka paikallinen jakeluverkon haltija rakentaa liittymän, voit ostaa sähkön mistä haluat, esimerkiksi Helsingin Energialta.

1. Aion hankkia uuden jääkaappi-pakastimen. Kuinka suuri ero sähkönkulutuksessa on A- ja B-luokan laitteilla?

Usein kylmälaite sijoitetaan kaapistoon. Ensiksi täytyy mitata, minkä kokoinen laite tilaan mahtuu. Laitteen yläpuolelle täytyy varata 5–10 senttimetriä tyhjää tilaa ilmankiertoa varten. Liian ahdas tai lämmin sijoituspaikka liedien, astianpesukoneen tai lämmityspatterin lähellä lisää aina kylmälaitteen sähkönkulutusta, vaikka kyseessä olisi energiamerkinän mukaan vähän sähköä kuluttava laite. Aina kannattaa arvioida laitteen soveltuvuutta omaan käyttöön myös muilta ominaisuuksiltaan.

Esimerkinä kahden samankokoisen jääkaappi-pakastimen kulutukset standardiolosuhteissa voisivat olla A-luokassa 336 kWh:a ja B-luokassa 365 kWh:a vuodessa. Kulutuksen ero on 29 kWh:a. Kilowattitunti yleissähköä maksaa 7,79 senttiä. Vuodessa kulutetun sähkön hintaero olisi 2 euroa 26 senttiä.

2. Joudunko uusimaan kaikki kattilat, jos hankin induktiolieden?

Keittoastian pohjan tulee olla magneettista materiaalia, kun käytössä on induktiokeittoalue. Alumiini- tai kupari-pohjainen kattila ei käy. Kattilat voi testata esimerkiksi muistilappumagneetilla. Jos magneetti tarttuu pohjaan, kattila sopii induktioliedellä käytettäväksi.

3. Mikä on edullisin tapa keittää teevettä?

Kun litra vettä keitetään vedenkeittimellä (teho 2 000 W), sähköä kuluu 0,1 kWh:a ja aikaa 3,5 minuuttia. Keittolevyllä (halkaisija 14,5 cm, teho 1 500 W) keitetessä sähköä kuluu 0,2 kWh:a ja aikaa 7 minuuttia. Mikroaaltouunissa kannattaa keittää korkeintaan mukillinen vettä. Aikaa tämän mukillisen keittämiseen kuluu noin 2 minuuttia ja sähköä 0,06 kWh:a.

4. Tiskikoneen käyttöohjeessa kehoitetaan täyttämään suolasäiliö. Vanhassa koneessa ei sellaista ollut. Mikä tarkoitus on suolasäiliöllä?

Kovassa vedessä on kalkkia, josta jää laikkuja astioiden ja koneen pinnoille. Suomessa vesi on pehmeää, joten pehmennyssuolaa ei välttämättä tarvitse käyttää. Haluttaessa suolasäiliöön lisätään erikoissuolaa, jota voi hankkia huoltoliikkeestä.

5. Miksi uusien pesukoneiden sähkönkulutus on pieni, vaikka pesuajat ovat niin pitkiä?

Pesukoneessa suuri osa sähköstä kuluu veden kuumentamiseen. Mitä korkeampi pesulämpötila valitaan, sitä enemmän sähköä kuluu. Uusien koneiden sähkönkulutus on pieni, koska kone ottaa kuumennettavaa vettä vähemmän. Jos vanha kone käytti 100 l vettä, uuden koneen vesimäärä on alle 50 l kirjo- tai valkopesuohjelmassa. Pesuajoja on pidentetty, jotta pyykki puhdistuisivat vähemmälläkin vedellä.

KYSY POIS! Lähetä kotitaloutesi sähkökäyttöön liittyvät kysymykset Helsingin Energialle osoitteeseen kysy pois@helsinginenergia.fi.



Kylmää kyytiä kesän herkuille

Kesän satokaudella pakastin joutuu urakatöihin. Miten se toimisi parhaalla mahdollisella tavalla – myös kovassa käytössä ja ongelmatilanteissa?

Jo pakastinta valitessasi voit vaikuttaa siihen, miten pakasteet säilyvät mahdollisimman hyvinä, vaikka sattuisi sähkökatkos tai laitteeseen tulisi vika. Varoitusvalolla ja -äänellä sekä paksuilla eristeillä varustetun pakastimen ostaminen saattaa kirpaista kodinkoneliikkeen kassalla, mutta se voi tulla halvemmaksi kuin vanhan pakastimen sulamisesta aiheutuneiden vaurioiden korjaaminen. Elektronisen lämpötilan säätö- ja valvontatekniikan lisäksi saattaa niinkin yksinkertainen asia kuin kaappipakastimien umpinaiset laatikot pelastaa monta tilannetta. Ne nimittäin pitävät mahdolliset sulamisnesteet sisällään toisin kuin lankakorit. Toki myös sillä, että pakasteet on säilytetty ehjiin ja huolella suljettuihin pakkauskiiniin, voi auttaa asiaa.

Suojaan kuumuudelta

Kodin kylmälaitteet kannattaa sijoittaa ohjeiden mukaan, sillä yöstä päivää päällä olevina laitteina ne saattavat lohkaista kunnon haukun – peräti kolmanneksen – kodin kaikkien kotitalouskoneiden kuluttamasta sähköstä. Kylmälaitteet tulisi sijoittaa erilleen uunista, astianpesukoneesta ja lämpöpattereista. Niiden pitäisi päästä piiloon myös suoralta auringonvalolta. Jos sijoituspaikan lämpötila nousee 25 asteesta 32:een, se lisää energiankulutusta jopa 35 prosenttia. Kompressoriksi kärsii jatkuvasta liian kuumasta lämpötilas-

ta joutuessaan työskentelemään ylikerroksilla. Myös siitä kannattaa huolehtia, että laitteen ympärillä on riittävästi tilaa ilman kiertää.

Aika ajoin laitteen sähkönkulutusta kannattaa testata ja verrata sitä ohjearvoon. Sähkönkulutusmittareita voi lainata Helsingin Energian Energiakeskuksesta.

Helpot huoltotoimet

Kylmälaitteitakin pitää huolta säännöllisesti. Uuden laitteen käyttöohje on syytä lukea – ja säilyttää – jotta laitetta osaisi käsitellä oikein. Tehdyistä huoltotoimista kannattaa pitää kirjaa, sillä huoltohistorian tunteminen helpottaa päätöksentekoa, kun mietitään, kannattaako vanhaa pakastinta enää korjauttaa.

Kylmälaitteiden tausta pitäisi imuroida, tiivisteet ja sisätilat puhdistaa säännöllisesti. Kun pakastinta täytetään uudella sadolla, tulisi pakasteet pakata ehjiin ja päivämäärällä varustettuihin pakkauksiin ja jäähdyttää vähintään huoneenlämpöiseksi. Näin herkut pakastuvat nopeammin ja vähemmällä energiamäärällä.

Lähde: Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton rahoittama tutkimus ”Pakastimen häiriötilanteet – ennakointi ja käytännön toimenpiteet”. Kotitaloustiedotteen tilaukset Työtehoseurasta puh. (09) 2904 1411 tai www.tts.fi.

Helsingin Energian Energiakeskus on päivittänyt kylmälaitteiden valintaoppaat. Ooppaat ilmestyvät kesäkuun aikana osoitteessa www.helsinginenergia.fi.

Allergiatestattu ajopää

Philipsin pienessä Moi-ladyshavessa on joustava, allergiatestattu ja jojoba-nauhoilla varustettu ajopää. Ladattavaa laitetta voi käyttää sekä kuivalla iholla että suihkussa.

Maahantuoja Oy Philips Ab, suositushinta 59 euroa.



Monipuolinen perusmalli

Braunin uuden Silk&Soft-malliston pieni ajopää on suunniteltu kainaloalueille ja lisäksi helpottaa säärakarvojen ajamista. Vesipestäviä laitteita voidaan käyttää joko kuiva- tai märkäajossa.

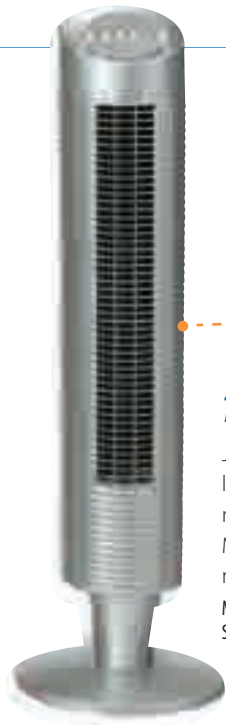
Maahantuoja Gillette Group Finland Oy. Suositushinta 42–69 euroa mallista riipuen.

Höyryllä puhdasta

Höyry on tehokas puhdistaja, sillä se tunkeutuu lian ja pinnan väliin irrottaen pinttynyttäkin likaa. Kärcherin uudessa SC 1402 -höyrypuhdistimessa on kaksi vesisäiliötä, joiden ansiosta voi työskennellä ilman vedenlisäyستaukoja.

Maahantuoja Kärcher Oy. Suositushinta 370 euroa.





Tuulta kesään

Jos kesähelle yltyy liian kuumaksi, voi apu löytyä Rowentalta. VU6010-tuulettimen moderni muotoilu poikkeaa totutusta. Metallinharmaassa tuulettimessa on kolme nopeutta. Laitteen teho on 40 wattia. Maahantuoja Groupe SEB Finland. Suositushinta 39,90 euroa.

Kesäsäärille

Kestävää sileyttä hakeville sopii Philipsin uusi Satin ICE -epilaattori. Jäähdytyselmentin ansiosta ihoärsytyksen luvataan olevan minimaalinen.

Maahantuoja Oy Philips Ab.
Suositushinta 99 euroa.



Uutuuswokki

Ufesa GR-7410 Maxi Wok -sähköwokissa on tarttumaton sisä- ja ulkopinta. Pannun voi pestä astianpesukoneessa. Laitteen lämpötilaa säätää portaaton termostaatti.

Maahantuoja Oy Finca Ltd.
Suositushinta 75 euroa.



Älykäs tiskari

Mielen uusissa G 1000 -sarjan astianpesukoneissa on älykkäitä erikoisohjelmia, esimerkiksi hygieniaohjelma tuttipullojen ja leikkuulautojen puhdistamiseen. Pesuohjelman teho myös mukautuu astioiden todellisen likaisuusasteen mukaan.

Maahantuoja Miele Oy.
Suositushinnat alkaen 1 238 euroa.



Kompakti matkakuivaaja

Braunin e-Go-hiustenkuivaajassa ei ole erillistä kädensijaa. Näin se mahtuu kätevästi kassiin.

Maahantuoja Gillette Group Finland Oy.
Suositushinta mallista riippuen 24–28 euroa.

Kätevä kesäkeittiö

OBH Nordica Steakhouse BBQ Contact -sähkögrillillä voi paistella kesäherkut ilman rasvaa. Ilman jalustaa grilli toimii pöytägrillinä ja sitä voi käyttää myös sisällä.

Maahantuoja OBH Nordica Finland Oy.
Suositushinta 159 euroa.

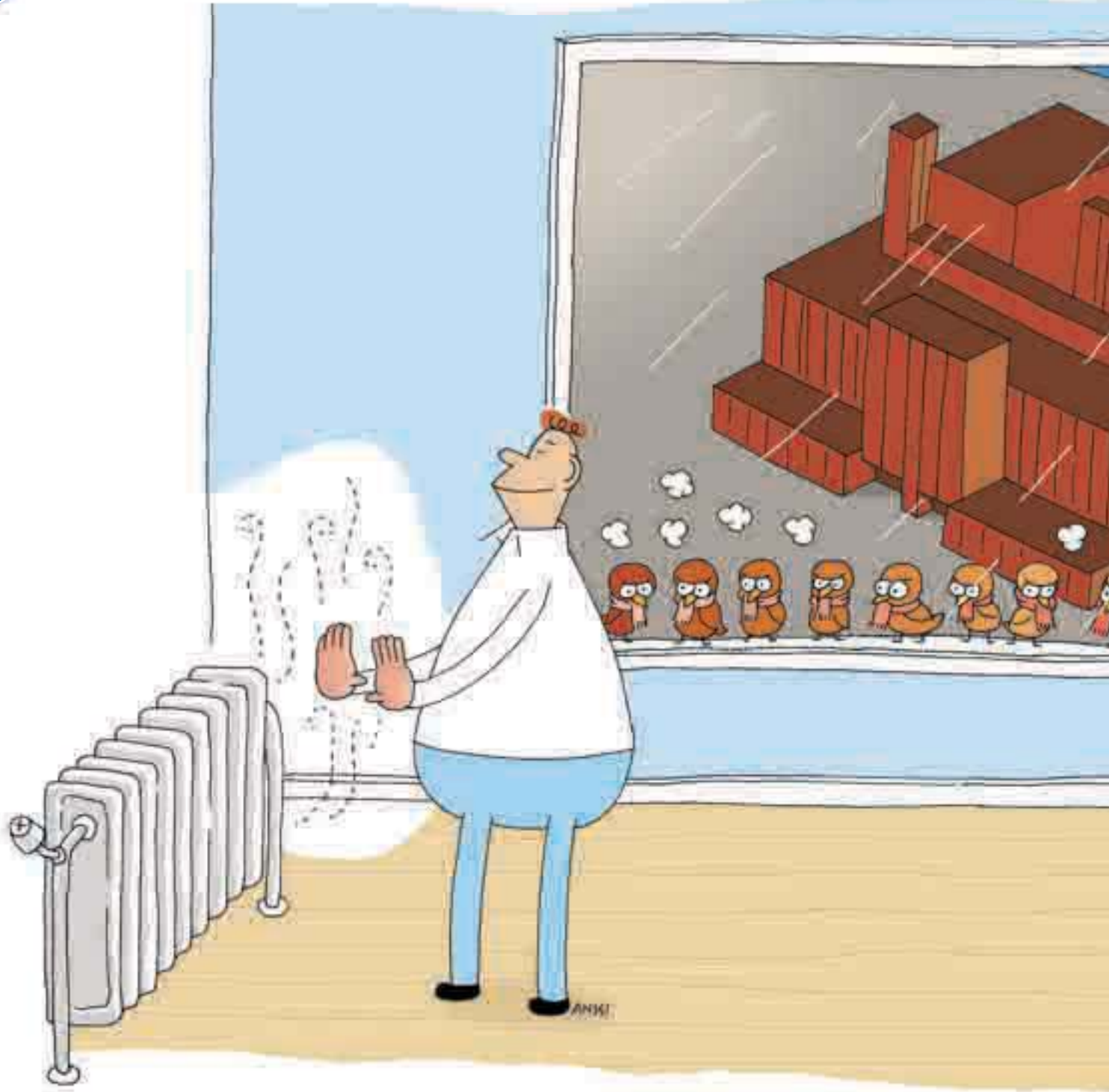


Sähkötalon Energiakeskuksesta saat maksutonta opastusta ja neuvontaa kodinkoneasioissa.

- Kampinkuja 2 (avoinna ma klo 8.30–17.00, ti–pe klo 8.30–16.00)
 - puh. (09) 617 2726
 - energiakeskus@helsinginenergia.fi
 - www.helsinginenergia.fi
- Oletko hankkimassa uutta pesukonetta? Mietitkö, paljonko jääkaappisi yö

sähköä? Miten kodin lämmityksessä voi säästää? Energiakeskuksen nettisivuilta löydät monenlaista apua sekä neuvoja ja vinkkejä, kun järjestelät kodinkoneasiotasi uuteen uskoon: www.helsinginenergia.fi.





HYÖDYKSI KÄYTETÄÄN TUHKATKIN PESÄSTÄ

Tiesitkö, että Helsinki on yksi maailman johtavia kaupunkeja ilmansuojelun saralla? Arvaatko miksi? Siksi, että täällä tuotetaan Hyötysähköä, jossa kaikki liikenevä hukkaenergia käytetään lämmitykseen. Harakoille ei tässä kaupungissa jää juuri mitään.

Inka Töyrylä • Kuvat Tommi Tuomi • Kuvitus Anssi Keränen



Helsingin Energia toimii vähän samaan tapaan kuin entisajan maatalon isäntä possua kasvattaessaan. Ensin possu elää hyvän ja luonnollisen elämän mutalätäkössä rypien, syksyn tullen se pistetään lihoiksi. Isäntä osaa käyttää possunsa hyvin, eikä juuri mitään jää käyttämättä. Pehmeästä nahasta tulee mainio takki ja vielä hanskatkin. Saadaan veripalttua ja makkaraa, kinkusta puhumattakaan. Sorkat ovat kuulemma herkullisia ja päästä tehdään syltyä. Koirat nauttivat herkkunaan kuivattuja korvia. Harjaksetkin kerättiin entisaikaan talteen suutarin pikilankaa varten. Mikä ei kelvannut syötäväksi, siitä keitettiin saippuaa. Ja palovammavoidetta.

Vähän samantyyppistä on Hyötysähkön tuotanto. Luonnollisista raaka-aineista tuotetaan energiaa, eikä juuri minkään anneta mennä hukkaan. Jopa ”sivutuotteena” syntyvä tuhka käytetään osittain hyväksi!

– Siinä missä yleisesti maailmalla sähköntuotannossa tarvittavan polttoaineen sisältämä energia saadaan hyödynnettyä vain noin 35–40-prosenttisesti, niin me hyödynnämme sen 85-, jopa 90-prosenttisesti, sanoo Helsingin Energian ympäristöasiantuntija **Lauri Taipale**.

Hyöty syntyy erityisesti sähköntuotannossa syntyvän lämmön talteenotosta. Tavallisesti lämpö menisi harakoille, mutta täällä se käytetään kaukolämpönä helsinkiläiskotien ja muiden rakennusten lämmitykseen.

– Samalla syntyy merkittävää säästöä. Sähkön ja lämmön yhteistuotannon ansiosta säästämme vuosittain energiamäärän, joka vastaisi luokaltaan 270 000 omakotitalon vuotuista lämmöntarvetta. Yhteistuotannolla tuotetusta sähköstä käytämme nimitystä Hyötysähkö, joka on rekisteröity tuotemerkki, kertoo Taipale.

Palkittua energiantuotantoa

Tavallisesti maailmalla sähkö ja lämpö tuotetaan erikseen omissa laitoksissaan. Sähköntuotannossa syntyy valtavasti ”turhaa” lämpöä, joka lauhdutetaan joko johtamalla se mereen tai korkeista lauhdutustorneista ilmaan. Käytännössä se on siis harakoille (tai silakoille) menevää lämpöä.

Suurin osa maailman sähkövoimaloista onkin niin sanottuja lauhdelaitoksia, joissa energiasta saadaan talteen vain noin 35 prosenttia.

– Tämä on ymmärrettävää lämpimissä maissa, joissa lämpöä ei juurikaan tarvita. Lisäksi harvaan asutuilla seuduilla sähkön ja lämmön yhteistuotanto ei käytännöllisesti katsoen ole järkevää, Lauri Taipale selittää.

Euroopan Unioni pyrkii kaksinkertaistamaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon, eli myös hyötysähkötyyppinen tuotanto kasvaa koko EU:ssa lähivuosina.

– Kyseessä on varsin kilpailukykyinen sampo. Meillä ollaan asioissa edellä, emmekä enää pysty lisäämään tuotantoa merkittävästi, sillä koko koneisto on jo pitkälti valjastettu hyötysähkön tuotantoon. Muissa maissa pitäisi tapahtua sitäkin enemmän, että EU-tavoitteet saavutettaisiin, Taipale sanoo.

Helsingin Energia saikin jo vuonna 1990 YK:n ympäristöpalkinnon tehokkaasta energiantuotannostaan, ainoana suomalaisena energiayhtiönä muuten. Sittemmin Helsingin yhteistuotantoon perustuva energiantuotanto on asetettu tavoiteltavaksi ratkaisumalliksi monessa kohteessa ympäri maailmaa. ▶

Kuin suuri konehuone

Helsingin Energia tuottaa valtaosan kaupungin sähköstä ja lämmöstä neljässä eri puolilla kaupunkia sijaitsevassa voimalaitoksessa. Nämä kaikki ovat nykyisin yhteistuotantolaitoksia. Polttoaineena käytetään eniten maakaasua,



Lauri Taipale on hyvillään Helsingin voimalaitosten ekotehokkuudesta.

mutta yhteistuotantosähköä ja -lämpöä tuotetaan myös kivihieillä.

Voimalaitos on kuin suuri kaupunkia pyörittävä konehuone. Sen sijaan, että kaikissa taloissa olisi omat savupiippunsa ja pannuhuoneensa, riittää koko kaupungille muutama korkea piippu. Yhteistuotannon myötä kaupunki-ilma onkin kirkastunut merkittävästi, kun savupiippujen määrä on vähentynyt lähes olemattomiin.

Hanasaaren voimalaitoksen punatiilisten seinien suojassa jyskyttävät taukoamatta suuret höyryturbiinit kattiloineen. Pyöreässä valvomossa seurataan lukuisista monitoreista, että kaikki sujuu suunnitelmien mukaan. On kaaviota, putkea ja mutteria. Muutamilta ruuduilta voi seurata piipusta tupruavaa savua. On hiljaista ja viileää, toisin kuin oven takana.

Valtavat höyryturbiinit humisevat tasaiseen tahtiin. On lämmintä ja meluisaa, mutta mitä syvemmälle voimalan syövereihin mennään, sitä kuumemmaksi ja meluisammaksi tunnelma muuttuu. Halliin näkyvä turbiini on vain pikkuruinen – joskin tärkeä – osa kokonaisuutta, lat-

tian alla kiemurtelevista putkista ja härveleistä koostuvasta koneistosta. Pitelen kiinni kaiteesta, jonka tärinästä tuntee turbiinin voiman.

Helsingistä mallia maailmalle

Höyryturbiini on yksi voimalan päälaitteista. Toinen on 50 metriä korkea kattila. Kokonaisuudessa seikkailee kovalla paineella 250-asteista vettä, sekä 535-asteista höyryä. Ei tee mieli polttaa näppejään siinä.

Hanasaarissa yhteen kattilaan pumpataan noin 440 tonnia vettä tunnissa höyryn tuotantoon, kun kattila käy täydellä teholla. Kattilassa kiehuva vesi syntyneestä höyrystä syntyy tulistettu höyry jauhaa turbiinissa sähköä ja loppu lämpö siirtyy lämmönsiirtopintojen läpi kaukolämpöveteen. Kaupunkilaiset tuntevat sen huokuvan pehmeänä ja miellyttävänä pattereistaan.

Vesi kiertää valtaisissa kaukolämpöputkistoissa kaupungin alla. Voimalasta lähtiessään se on 75–120-asteista. Kierroksensa tehtyään ja voimalaan palatessaan se on jäähtynyt noin 35–55 asteeseen.

Yhteistuotannolla ja Hyötysähköllä on Helsingissä pitkät perinteet.

Voimalaitos on kuin suuri kaupunkia pyörittävä konehuone.





Yhteistuotannon hyötyjä on myös kaukojäähdytys, jota käytetään erityisesti suurissa liike- ja toimistokiinteistöissä. Kaukojäähdytyksellä voidaan vähentää sähkön- ja polttoaineenkulutusta sekä kaupungin melua, kun kovaäänisistä jäähdytyskompressoireista päästään eroon.

kyytiin mahtuu lastia noin 40 tonnia kerrallaan.

Voimalaitoksen kattila on kuin valtava leivinuuni. Kuvittelin etukäteen, että hiilimurikoita lapioidaan traktorinkauhalla titanictyylisistä uuninluukuista sisään, mutta prosessi-insinööri **Jani Rautiainen** toppuuttelee mielikuvitustani. Ensin hiilimurikat murskataan, sitten jauheetaan myllyssä hienoksi pölyksi. Myllystä hiilipöly puhalletaan kuuman ilman avulla putkia myöten kattilaan.

Hyötysähkön ympäriltä löytyy lisää hyötynäkökuulumia. Palamisesta syntyvän savukaasun hukkalämpökin otetaan nimittäin talteen, sillä sitä käytetään muun muassa kattilaan johdettavan palamisilman sekä hiilipölyn kuljettamisessa käytettävän kantoilman lämmittämiseen.

Vellova tulimeri

Kattilan vieressä on kuuma, mutta tämäkään lämpö ei mene hukkaan.

– Lämpösäteily lämmittää kattilahallin ilmaa, josta palamisilma imeetään. Se on hyvä, sillä näin ei tarvitse ottaa kylmää ulkoilmaa, eikä sen lämmittämiseen tarvita turhaa energiaa, Jani Rautiainen selittää.

Rautiainen työntää kätensä valtaisaan rukaseen ja avaa kattilan kyljessä olevan, suurta leivinuunin luukku muistuttavan tarkistusluukun. Tuonne ei tee mieli tuikata makkaratikkua, vaan luukusta syöksyvä kuumuus ▶



Jani Rautiainen arvelee kaukojäähdytyksen olevan seuraava kehittyvä hyötöenergiamuoto.

– Kerrotaan, että kaupunginisät aikoinaan katselevat ihmeissään jäiden sulamista. Kun voimalaitokselta johdettiin ylimääräinen lämpö mereen, jäätkin tietysti sulivat ennen aikojaan. Kaupunginisät sitten miettivät, että mitä järkeä merta on lämmittää, voisiko hukkalämmön käyttää muulla tavoin hyödyksi, Lauri Taipale kertoo.

– Väliin tuli vielä toinen maailmansota, mutta sen jälkeen asia tuli uudelleen ajankoh-

taiseksi. Huomattiin, että taloudellisesti lämmön talteenotto olisi kannattavaa ja ympäristönsuojelunäkökulmakin otti aimo harppauksen eteenpäin. Maailmalta haettiin neuvoja, mutta nykyään asetelma on päinvastainen. Suomi on Hyötysähkön tuotannossa edelläkävijä, ja meiltä haetaan oppia ympäri maailmaa.

Sähkön ja lämmön yhteistuotannon mahdollistama vesikaukolämmitys aloitettiin Helsingissä vuonna 1957. Ensimmäiseksi kaukolämpöä toimitettiin hotelli- ja ravintolakoululle Perhonkatu 11:een. Nykyisin kaukolämpöverkko kattaa koko kaupungin, ja yli 90 prosenttia helsinkiläisistä lämmittää kotinsa kaukolämmöllä.

Hiilimyllyssä hienoksi

Suurin osa sähkön raaka-aineesta on Venäjältä tulevaa maakaasua, muinaisista eläin- ja kasvijätteistä syntyneitä luonnonkaasua. Maakaasu on varsin luontoystävällinen polttoaine, sillä siitä ei synny lainkaan hiukkas- ja rikkidioksidipäästöjä.

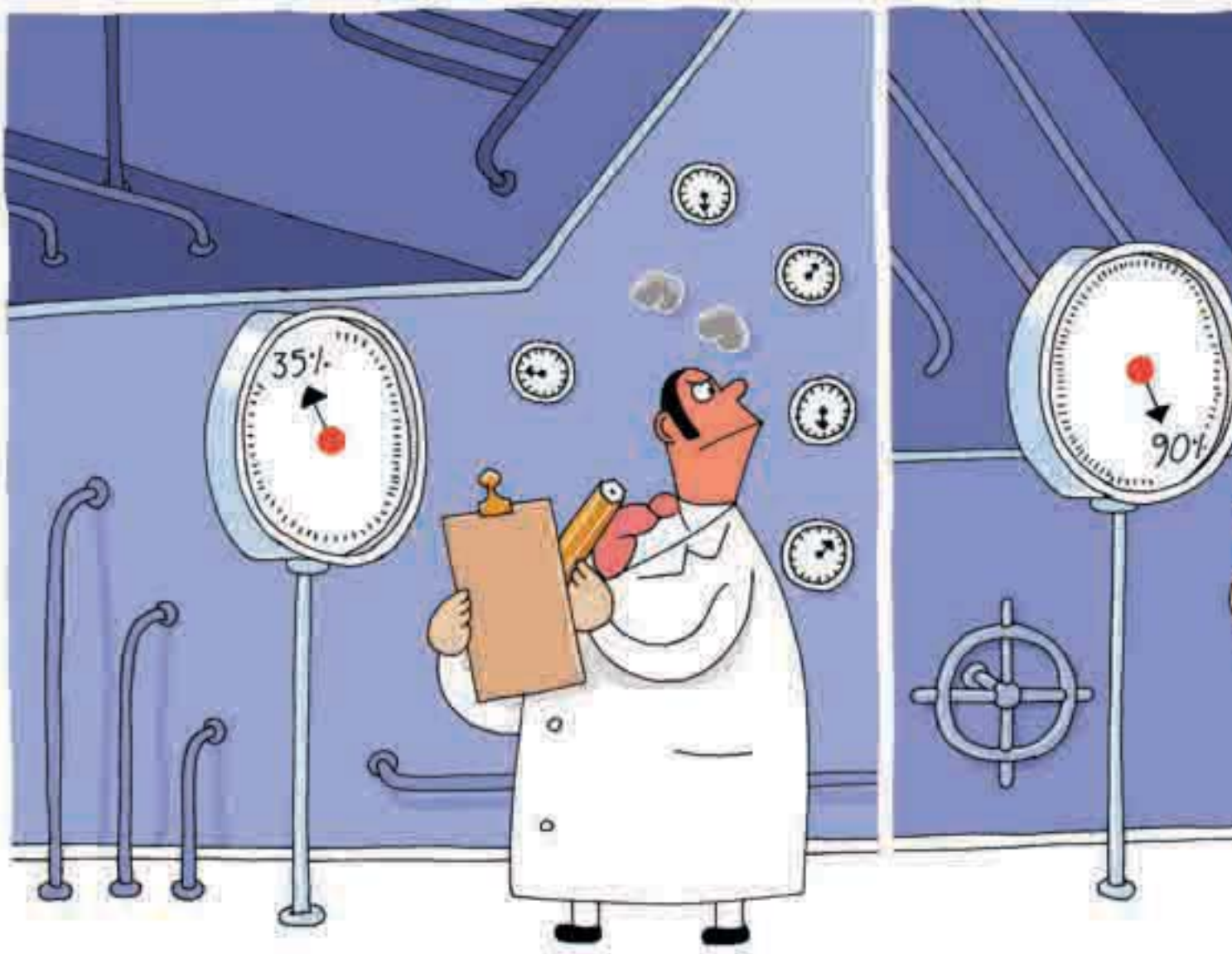
Mutta ei muun muassa Hanasaaressa käytettyä kivihiilikään – 300 miljoonaa vuotta sitten kasvien jätteistä syntynyt musta kulta – hulumppaa ole. Sen varastointi on helppoa ja sen kuljetus laivoilla Venäjältä ja Puolasta Suomeen on ympäristön kannalta riskitöntä. Ympäristövaikutuksia torjutaan tehokkailla puhdistusmenetelmillä.

– Ilmanlaatu on kaukolämmön laajenemisen jälkeen ollut Helsingissä aina selvästi parempi, kuin mitä ilmanlaadun ohjeavot rikkidioksidipitoisuuden osalta sallisivat, Lauri Taipale huomauttaa.

Juuri rikkidioksidipitoisuudet Helsingin ilmassa kuvaavat energiantuotannon vaikutuksia ilmanlaatuun.

Hanasaaren satamaan tulee hiililaivoja lähes viikoittain. Voimalaitoksessa käsitellään vuositasolla 500 000 tonnia, joinakin vuosina jopa 700 000 tonnia kivihiiltä. Se on aikamoinen määrä. Esimerkiksi täysperävaunun määrän





saa katsojan perääntymään. Kattilassa ei suinkaan pala mikään pieni nuotio, vaan melkoinen tulimeri. Vellovasta oranssista massasta ei erota edes liekkejä. Täällä on siis patterilämmön syntymäkoti.

Palamisesta syntyvät savukaasut ohjataan savukaasukanavia pitkin rikinpoistolaitokselle, ja vasta sieltä piipun kautta taivaalle. Piipusta tuleva savu on hyvin puhdasta, sillä saastekaasut ja pölyt jäävät tehokkaasti matkan varrelle, mikä mihinkin erottimeensa. Ja jälleen saadaan hyötyä Hyötysähkön sivutuotteena. Monet erilaisista talteen saaduista pölyistäkin käytetään hyväksi. Muun muassa Tytyrin kaivoksissa Lohjalla käytetään Hanasaaresta peräisin olevaa rikinpoistotuotteen ja lentotuhkan seosta kaivosten seinien vahvistamiseen. Onpa muillekin jäämille paikansa niin maanrakennuksessa kuin sementtiteollisuudessaakin, vaikka parantamisen varaa tällä saralla vielä onkin.

Vihreää mutta edullista

Maailmallakin helsinkiläisestä energiantuotantovasta ollaan kiinnostuneita. Voimaloissa vie-

railee väkeä monestakin maailman kolkasta, viimeksi oppia haki joukko kirgiisejä.

– Etenkin Aasian ja Itä-Euroopan maissa on kovasti kiinnostusta tätä kohtaan, Lauri Taipale toteaa.

– Ihan jokaisesta maanosasta on kiinnostuneita riittänyt, Jani Rautiainen vahvistaa.

Kiinnostavinta yhteistuotannossa ja Hyötysähkössä on ekologisuus ja taloudellisuus. Yleensä kaikki vihreä, reilu ja ekologinen on hirveän kallista, mutta hyötysähkøjattelu kääntää tämänkin mallin pääläelleen.

– Kustannustekijät ja ympäristönsuojelu kulkevat tässä asiassa käsi kädessä. Mitä tehokkaammin energiaa tuotetaan, sitä vähemmän kuluu polttoainetta. Ja mitä vähemmän kuluu polttoainetta, sitä vähemmän syntyy päästöjä, Taipale selittää.

– Vihreän tuotantotavan tästä tekee sekini,

että kun sähkö ja lämpö tuotetaan keskitetysti samassa paikassa, niin raaka-ainetta kulutetaan huomattavasti vähemmän kuin jos ne tuotettaisiin eri laitoksissa, Rautiainen lisää.

Taipale kutsuu kaukolämpökuormaa kansallisuusomaisuudeksi.

– Tällaisessa maassa kannattaa ehdottomasti hyödyntää sähkön tuotannosta ylijäävä lämpö. Jossain Espanjassa se ei tietenkään kannata, kun ei siellä ole kylmääkään.

Kesä on rospuuttoaikaa

Rautalangasta vääntäen yhteistuotanto ja Hyötysähkö on siis ”hukkalämmön” hyötykäyttöä. Kun lauhdelaitoksessa tuotetaan pelkkää sähköä, ja loput menee harakoille, hyötysähköä tuotettaessa tuo loppuosa ohjataan kaukolämmöksi. Kaukolämpö on kuluttajalle huomattavasti edullisempi vaihtoehto kuin normaali sähkölämmitys.

Kaukolämpöä alettiin tuottaa 1950-luvulla,

*Tuonne ei tee mieli
tuikata makkaratikku.
Luukusta syöksyvä
kuumuus saa
perääntymään.*



ja kolmessa vuosikymmenessä se kasvoi kattamaan lähes koko kaupungin.

– Hyötysähkön myötä kaupungin ilmanlaatu on parantunut huomattavasti. Yhteistuo-
tannon, maakaasun laajamittaisen käyttöö-
noton – ja toki myös nykyaikaisten rikinpois-
tolaitosten – ansiosta esimerkiksi rikkipäästöt
ovat alentuneet, Taipale kertoo.

Kesä on Hyötysähkön kannalta rospuutto-
aikaa. Koska kaukolämmölle ei ole niin paljon
kulutusta, saavat sorsat Helsingissäkin lämmit-
tellä räpylöitään, kun ylijäämälämpöä joudutaan
lauhduttamaan meriveteen. Ratkaisuksi
onkin kehitymässä uudentyypinen hyöty-
muoto: kaukokylmä.

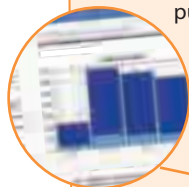
– Ylijäämälämpöä pystytään jo hyödyntä-
mään niin, että teknisen prosessin avulla siitä
tehdäänkin kaukokylmää. Näin voidaan vähen-
tää sähkön- ja polttoainekulutusta sekä kau-
pungin melua. Rakennuksia tavanomaisesti jääh-
dyttävät kompressorithan pitävät kovaa melua,
Lauri Taipale selittää.

Tulevaisuudessa kaukojäähdytys kasvaa kau-
kolämmön veroiseksi hyötyenergiamuodoksi. ■

Helsingin Energian asiakasedut

**Kun olet Helsingin Energian asiakas, käytössäsi ovat seuraavat pal-
velut ja tuotteet:**

- Plussa-pistetilisi karttuu, kun ilmoitat Plus-
sa-korttisi numeron Helsingin Energialle.
Pisteitä kertyy arvonlisäverollisesta sähkön myyntihinnasta.
- Helsingin Energia vakuuttaa kaikki kotitalousasiakkaansa sähkö-
tapaturman varalta. Asiakasetu koskee kaikkia perheenjäseniä.
- Energiakeskuksen monipuoliset, maksuttomat pal-
velut ovat käytössäsi. Keskus palvelee myös pää-
kaupungin ulkopuolella asuvia asiakkaita puheli-
mitse, ma klo 8.30–17.00 ja ti–pe klo 8.30–16.00,
puh. (09) 617 2726, tai sähköpostitse osoitteessa
energiakeskus@helsinginenergia.fi.



- Saat kerran vuodessa sähkölaskun yhteydessä seuranta-
raportin sähkönkäytöstäsi. Raportin avulla voit suunnitel-
la energiankäyttöäsi. Online-palvelun kautta voit seurata
ajantasaisia tietojasi myös verkossa.

- Helsingin Energian asiakaspalvelu on kaikkien asiakkaiden käy-
tössä asuinpaikkakunnasta riippumatta. Voit kysyä kaikkea säh-
kön liittyvää numerosta 010 802 802 paikallispuhelun hinnalla.
- Voit lainata sähkönkulutus- ja pintalämpömittaria se-
kä kosteusmittaria. Lue lisää verkkosivuilta osoitteesta
www.helsinginenergia.fi.
- Käytössäsi on Helsingin Energian sähkölämmittimien
vaihtopalvelu. Palvelu sisältää vanhojen sähköpatte-
reiden vaihdon uusiin sähkölämmittämiin. Asennuk-
sen tekee Helsingin Energian asentaja.
- Saat Helen-lehden neljä kertaa
vuodessa.



Helsingin Energian vuonna 2004 hankkima sähkö muodostuu seuraavista energianlähteistä:

- maakaasu 51 %
- kivihiihi 25 %
- ydinvoima 17 %
- uusiutuvat 7 %.

Helsingin alueella tuotetusta sähköstä
84 % on sähkön ja lämmön yhteistuot-
tanta (CHP).

Lisätietoja sähkön alkuperästä ja ominaispäästöistä
löydät osoitteesta www.helsinginenergia.fi.



Paula Jussila

PELAAA HYVIN YHTEEN

Jotkut ihmiset ne vain osaavat ja ehtivät. Paula Jussila on liitokiekkoileva työmaainsinööri, joka on oppinut, että rakentaminenkin on ihmissuhdetyötä.

Laura Koskenrouta • Kuva Väinö Teittinen

Paula Jussilan ryhdikkästä 180-senttisestä olemuksesta näkee, että hän on urheilija. Lajina ei ole koripallo, kuten pituuden perusteella voisi arvella, vaan ultimate. Maallikolle laji näyttää frisbeen heittelyltä. Mikä ero on ultimateilla, liitokiekkoilulla ja frisbeellä?

– Liitokiekkoilu on lajiryhmä, johon kuuluu useita erilaisia yksilölajeja ja joukkuelajeja. Ultimate on joukkuelaji. Pelivälineenä näissä kaikissa on liitokiekko eli frisbee, Paula selvittää.

Sporttinen ulkonäkökään ei sentään paljasta sitä, että kyseessä on kansainvälisen tason urheilija. Paulan kirjahyllystä löytyy ultimaten MM-pronssia, EM-kultaa ja parhaana saavutuksena viime kesänä saatu MM-hopea. Kaksi vuotta maajoukkueen kapteenina toimineella Paulalla on syytä olla ylpeä.

– Joukkueemme menestys on ollut nousujohteista, hän myhäilee tyytyväisenä.

– Ultimateissa maailmanmestaruuskisoja järjestetään nykyään vain joka neljäs vuosi, ja kaksista viime kisoista olemme tulleet kotiin mitalien kanssa. Nyt enää kulta puuttuu.

Harvinaisen reilu peli

Ultimate on siitä erikoinen laji, että pelissä ei ole erikseen tuomareita, vaan pelaajat tuomaroivat itse. Kun jonkun katsotaan rikkoneen sääntöjä, huudetaan ”virhe”, ja asianomainen pelaajan täytyy myöntää tai kiistää asia. Kummassakin tapauksessa pelin jatkumiselle on määrätty säännöissä oma kulkunsa.

– Ajatusmaailmaltaan ultimate on täysin toisenlainen kuin esimerkiksi käsipallo, jota pelasimme ennen. Ultimateissa ei esimerkiksi sallita kontakteja. Sanoisin, että ultimaten perustana

on reilu peli, kun taas käsipallossa sai kärjistäen tehdä niin paljon paha kuin ehti, kunhan tuomari ei nähnyt, Paula nauraa.

– Ultimateissa on viehättävää sekin, että pelaajat eivät ole samasta puusta veistettyjä, vaan tässä pelissä voi pärjätä hyvin erilaisilla kyvyillä ja avuilla. Itselleni pituudesta on etua, mutta menestyksen avaimena voi olla esimerkiksi nopeus, ketteruus tai heittotaito. Ihanne tapauksessa joukkueen jäsenten vahvuudet täydentävät toisiaan.

Pitkää pinnaa

Missä tahansa lajissa maailman huipulle pääseminen vaatii sinnikkyyttä. Tässä ultimate ei ole poikkeus. Paula katsoo saavutuksiansa olleen puhtaita työvoitoja, tunnollisen harjoittelun tulosta.

– En ole mielestäni mikään erityinen lahjakkuus urheilussa, vaan menestys on sananmukaisesti hiellä ansaittu, hän toteaa vaatimattomasti.

– Ehkä arvokkainta, mitä urheilu on opettanut minulle, on pitkäjänteisyys. Silloin kun ilma on kylmä ja sateinen, en voi rehellisesti sanoa, että olisi kiva lähteä ulos harjoittelemaan. Aina tulee kuitenkin treeneihin mentyä, koska tietää, että harjoittelun hedelmät ovat poimittavissa myöhemmin.

Sosiaalinen puoli tärkeä

Paula korostaa myös urheilun sosiaalisen annin olevan tärkeä, monin eri tavoin.

– Olen saanut urheilupiireistä loistavia ystäviä, joiden kanssa tulen varmasti pitämään yhteyttä senkin jälkeen, kun lopetan joskus ultimaten pelaamisen, hän miettii.

– Muutenkin joukkueessa on opeteltava työskentelemään tiimissä: jos ei osaa ottaa muita ihmisiä huomioon, ei pärjää.

Valmentaminen on uusi asia, jonka opettelussa Paula on vasta alussa.

– Kuulostaa vähän mahtipontiselta, mutta valmentamisessa oppii tietyllä tavalla johtajuutta. Tärkeää on ymmärtää se, että aina ei voi miellyttää kaikkia. Täytyy oppia tekemään sellaisia valintoja, että niiden takana voi seistä.

Vastapainoa työlle

– Minulla urheiluharrastus ja työ ovat todellisia vastapainoja toisilleen, Paula nauraa. Pelaa naisjoukkueessa ja työkaverit ovat sitten vastaavasti enimmäkseen miehiä.

Koulutukseltaan Paula on rakennustekniikan diplomi-insinööri. Hän työskentelee asuntorakennuspuolella työmaainsinöörinä.

– Olin välillä kehitysinsinöörinä, mutta aloin kaivata enemmän konkretiaa ja nyt olen taas työmaalla, hän toteaa hyväntuulisesti.

– Toimenkuvani vaihtelee projekteittain, tällä hetkellä vietän paljon aikaa kentällä. Teen paljon projektien suunnittelua, valmistelen hankintoja ja vastaan usein kustannusseurannasta ja budjetoinnista.

– Palkitsevia hetkiä ovat olleet ne, kun on huomannut suunnitelmissa jonkun virheen, joka toteutuessaan aiheuttaisi paljon ongelmia.

Rakennusinsinöörinkään työ ei ole pelkästään tekniikkaa ja taloutta, vaan urheilun lomassa opitut ihmissuhdetaidot ovat olleet hyvin käyttökelpoisia myös Paulan työssä.

– Olen oikeastaan yllätynyt siitä, miten paljon rakentaminenkin perustuu ihmissuhdetoimintaan. Rakennustyömaalla on aina monia sidosryhmiä: johto, työntekijät, rakennuttajat, aliurakoitsijat. Näiden kaikkien täytyy pelata hyvin yhteen, jotta työmaalle saataisiin hyvä henki ja työ etenisä sujuvasti. ■



Liitokiekkoileva insinööri

Nimi • Paula Jussila

Ikä • 32 vuotta

Ammatti • Työmaainsinööri

Motto • Nauti tästä päivästä, koska huomisesta ei tiedä.

Unelma • Että vanhana voisin katsoa elämäni taaksepäin ja olla siihen tyytyväinen.

Tärkein sähkölaite • Jääkaappi


Energianlähde • Läheiset ihmissuhteet, kaikki mielekäs tekeminen ja usko.



RUUSUT JA RAPARPERIT SULASSA SOVUSSA

Vaikka torilta ei enää haeta kaikkia päivittäiseen elämään liittyviä tykötarpeita, torimiljöön on yksi niistä harvoista asioista, jotka tuntuvat aikojen vaihtelussa säilyttäneen tietyn ajattomuuden. Mitä kuuluu Pitkänsillan kylkeen vuonna 1897 avatulle Hakaniemen torille kesän kynnyksellä 2005?

Anita Järvisalo • Kuvat Janne Lehtinen



A amukahdeksalta Pirjo Höglund ehtii lennossa siemaista kahvit torikojuissaan. Takana on monta työntäyteistä tuntia ennen kuin oma toriruutu on rakennettu valmiiksi. Nyt valoisaan aikaan vihannesmyyjän herätyskello soi jo pian kolmen jälkeen. Ennen kuin myynti pääsi tänäänkin puoli seitsemältä vauhtiin, osa tavaroista oli haettava kylmävarastosta. Sen jälkeen oli koottava kärryistä myyntilavetit ja purettava juurekset ja salaattit säilytyspaikastaan, ilmastoidusta paketti-autosta. Kuuden jälkeen tulivat viljelijät tuoretavaroineen. Sitten oli poikettava vielä tukkutorilla hakemassa kotimaista retiisiä, tilliä ja persiljaa.

– Ensimmäiset vakioasiakkaat tekevät ostoksia jo ennen kuin pöytä on valmis. Aamuisin täällä asioi myös moni ravintoloitsija ja baarinpitäjä aina television gourmetkokkeja myöten, kertoo Höglund ja huikkaa samalla huomenet **Kati Napalle**, joka tervehtii tuttua myyjää ohi kulkiessaan.

Höglund, joka jo pikkutyttönä keikkui toritiskillä vanhempiensa auttelemassa, on tuttu useille asiakkaille. Nyt toisen polven torimyyjällä on alalta kokemusta 45 vuotta. Kymmenkunta vuotta sitten torille saatiin sähköt.

– Kukapa olisi aikoinaan uskonut, että nyt sähköä voi ostaa kolikoilla automaattista? Höglund nauraa muistellen aikaa, jolloin asiakkaita palveltiin sukallisen kaasulampun ja jopa kynttilän valossa.

Kesä alkaa raparperista ja mansikoista

Vaikka ankaran arkityön kylkiäisenä saatu nivelrikko vaivaa Höglundin molempia käsiä, kevätaurinon alkaessa lämmittää on torille suorastaan pakko päästä. Mistä se sitten alkaa, torimyyjän kesä?

– Kyllä se vapusta alkaa, ja viimeistään silloin, kun ensimmäiset raparperit ja kotimaiset porkkananiput tulevat tiskille. Äitienpäivän aikaan saadaan ensimmäiset kasvihuoneperunat. Tosin useimmat asiakkaat panttaavat uusien perunoiden ostoa juhannukseen. Sitten sitä myydäänkin! Niin pestyä kuin mullitettua ja suoraan kuokalla pellostä nostettua.

Myös mansikanmyyjä **Riitta Dahlströmin** kesä alkaa, kun ensimmäiset espanjalaiset mansikat ostetaan vapun kuohuviinin kylkeen. Kotimaisen mansikan maistiin päästään äitienpäivän tienoilla.

– Tänä kesänä satsaamme vain luomuun. Joka päivä mansikka-aikaan haemme itse mansikat tilalta. Kylmäketjua ei päästetä kertaakaan katkeamaan. Tilalta illalla haetut mansikat viedään hetkeksi kylmiöön. Viiden aikaan aamulla osa tuodaan jäädytettynä kylmäautossa torille, osa kaupungilta vuokrattuun kylmiöön torin likelle. Minä myyn ja mies seuraa myyntitilannetta ja hakee kysynnän mukaan lisää mansikoita tiskille.

Kesäkuukaudet tuovat Dahlströmin tiskille muutkin kesämarjat: tiskillä tuoksuvat mustikka, vadelma, kirsikka ja mustaherukka.

Kalapojalta lohta, ruusupojalta ruusuja

Tomaatteja valikoivan **Liisa Sokan** käsivarrella keinuu torikori. Valintamyymälöiden valmiiksi punnitut ja kelmutedut vihannekset eivät sinne pääse.

– Tuoreus ja kotimaisuus, ne ovat tärkeitä, ja tutut kojut, joista tietää mitä ostaa! Minulla onkin täällä torilla oma ”kalapoika”, ”ruusupoika” ja ”vihannespoika”, joiden luona asioin, Sokka nauraa.

– Toki tärkeää on myös torin oma henki, maalaismiljöö kaupungin sydämessä.

Luantai on Sokan saunapäivä. Silloin tehdään usein kalasoppaa.

– Siellä se muhii sillä aikaa, kun saunan jälkeen jäädyttelen itseäni.

Kalakauppias **Jan Sallisen** terävä fileerausveitsi luistaa sutjakasti. Lohen vatsa aukeaa kuin kirjekuori paperiveitsellä.

– Ensimmäiset tuhat kalaa meni fileerausta harjoittellessa, sitten se alkoi luistaa, Sallinen vitsailee silakoiden, muikkujen, nieriöiden ja haukien hajumaailman ytimestä.

– Kokonaiset kalat ovat lähinnä näytekappaleita. Nykyasiakas haluaa kalansa fileinä. Fileinä ne myös säilyvät paremmin, hän myöntää. ►



Kahvila on torin sydän. Siellä hörpätään aamukahvit ja pysähdytään lounaaksi, nautiskellaan päivän nisukahvit ja jutustellaan samalla maailma hiukan paremmaksi paikaksi.



Liitutaalulle raapustetut kalojen pyyntiajat ja -paikat vakuuttavat asiakasta kalan tuoreudesta. Naapurikojussa on kalojen tuoreena pitämiseen hankittu sähkökäyttöinen kylmäkone, mutta Sallisen mukaan perinteinen styroksilaari ja jääpalat ajavat saman asian. Sen sijaan lähiaikoina kojuun asennettava sähköinen lämminvesiboi-leri helpottaa niin välineiden kuin käsien pesua. Talvella myös sähkövalo on tarpeen. Entä se suomalainen kesäkala?

– No, se on se kuha. Kesällä vesien lämmetessä kuha vaan tahtoo painua pohjaan niin kuin ahvenetkin. Myös kotimaista luonnonlohta kysytään aina, kertoo kalakauppias Jan Sallinen.

Viereisestä kojusta leijuu nenään loimute- tun kalan tuoksu.

Sähköä kolikoilla, jätteet lyttyyn

Useimmat Hakaniemen torikaup-
piat ostavat sähkönsä kiinteästi
paikallaan olevasta kuudesta säh-
köautomaattikotelosta, jonka ku-
ka hyvänsä sähköntarvitsija voi ot-
taa käyttöönsä maksamalla tarvit-
tavan euromäärän automaattiin.
Sähkö syötetään automaatteihin
maakaapeliverkon kautta, ja lip-
paaseen kertyneet kolikot tilite-
tään määräajoin Helsingin Energi-
an kassaan.

Sähkö voidaan myös syöttää maa-
kaapeliverkon kautta kiinteästi pai-
kallaan olevaan neljään kioskimitta-
rikoteloon. Kotelosta energia siirtyy
kumikaapelia pitkin esimerkiksi kios-
kin käyttöön.

Kiinteästi paikallaan oleviin kios-
keihin sähkö syötetään maakaape-
liverkon kautta. Tällöin mittaus on
kioskin sisällä.

Torin lähistöllä olevissa kiinteis-
työissä on Helsingin Energian muun-

tamoita. Niistä sähkö siirtyy 400
voltin maakaapeliverkon kautta tor-
rin laidalla oleviin jakokaappeihin.
Muuntamoihin energia tulee 10 000
voltin maakaapeliverkkoa pitkin Hel-
singin kantakaupungin sähköasemil-
ta. Sähköasemat puolestaan saavat
sähkönsä voimalaitoksilta, esimer-
kiksi Hanasaaren hiilivoimalaitok-
selta.

Torin jätehuolto toimii huoma-
mattomasti: jokaisella torikauppi-

aalla on oma ”avainlöpyskä”, jolla
pääsee avaamaan torin laidalla ole-
vien jäteluukkujen kannet. Kannen
alla on tynnyrimäinen maa-aukko,
jonka pohjalla on kontti pahville,
sekajätteelle ja biojätteelle. Napin
painalluksesta kontissa oleva pu-
ristin puristaa jätteet tiiviisti kon-
tin perälle. Tyhjennettäessä kontit
nostetaan hydraulisesti, siirretään
autonlavalle ja viedään jatkokäsit-
telyyn.



Kynttilänvalossa viuluja ja paloviinaa

1800-luvulla tori merkitsi kaupunkilaiselle kaikkea, sillä monia päivittäistavaroita sai vain sieltä. Ruokatavaroiden ohessa kysytyä tavaraa olivat muun muassa lankut, hirret, halot, kynttilät, hatut, paloviina, tupakka, viulut ja kiulut.

Torikauppaa säädeltiin pikkutarkoilla määräyksillä. Ruokatavaroille vahvistettiin kuukausittain hintataksat, joista ei ollut lupa poiketa, jottei joutuisi selkkauksiin viranomaisten kanssa. Leipä- ja lihatuotteet olivat omissa hintaluokissaan, kynttilät, silakka, silli, maltaat, ryynit ja valkea suola omissaan.

Välikäisien pelko oli suuri. Siksi maistraatti teki vuonna 1821 päätöksen, ettei kukaan alemman kansanluokan ihminen saanut ostaa maalaistavaraa yli oman tarpeensa. Jos joku teki tällaisia ostoksia parempia perhekuntia varten, mukaan tarvittiin allekirjoitettu todistus.

Jatkuva kiista laillisten ja laittomien kauppiaiden välillä oli ankaraa. Myös viinanmyynti sai aikaan rähinöitä. Kasvavan kaupungin torikaupan luonne muuttui, kun maakauppa vapautui, kunnallinen itsehallinto tuli voimaan ja yleinen elinkeinovapaus toteutui. Torikauppaa haluttiin kehittää puuttamalla erityisesti sen hygieniaan. Sitä ennen rotat olivat varsin yleisiä torivieraita. Lihakasa rattailla toimi usein ajomiehen istuimena, ja aamuiset vihannesrattaat muuttuivat tarpeen mukaan lantarattaiksi. Tuuli lennätti pölypilviä kiveämättömiltä kaduilta avoimien ruoka-astoiden päälle.

Lähde: Kirsti Toppari, Vanha kauppahalli, HS 1979



Ruusu on torin kuningatar

Neljävuotiaan Viivi Helisalon äiti saa tänään ruusuja ja mummo neilikoita.

– Äiti ja mummo tulevat iloisiksi! selittää topakka ostaja ojentaessaan isältä saatua seteliä kukkamyyjä **Tuula Koskelle**. Innostus on niin kova, että Koski joutuu vielä huutelemaan Viivin perään palauttaakseen vaihtorahan.

– Ruusu on ruusu, ehdoton hitti aina. Niitä tulee myytyä useita satojakin päivässä, kertoo Koski gerbera-, neilikka, hajuherne-, leijonankita- ja muun kukkuruusauden keskeltä. Ympäri vuoden silmäniloa myyvä Koski hankkii kotimaiset kukkansa suoraan tarhoilta. Hyvässä kylmiövarastossa kukat pysyvät ryhdissä.

– Ja kesällä tietysti kukat tarvitsevat säännöllisesti uutta viileää vettä!

Puutarhurien autopaikalla takakontista kauppa tekevä **Seppo Pylvänäinen** puolestaan viljelee kukkansa itse. Osa niistä on vasta aamulla leikattuja.

– Aina menee auto tyhjäksi. Alkukevään lauantaina saattaa mennä kaksikin tuhatta tulppaania päivässä. Toukokuu tuo mukanaan lobeliat, orvokit, pelargoniat ja kaikki maahan, parvekkeille ja amppelieihin istutettavat kukat.

Torikahvilassa puidaan asiat halki

Samaan aikaan **Raija Kaattari** hämmentelee

puurokattiloita torikahvilassaan. Tänä aamuna tori-menuuseen kuuluu riisipuuro.

– Sitä menee reilusti, varmasti yli 40 litraa. Ensimmäiset puuronsyöjät poikkeavat teltasta jo töihin mennessään, Kaattari kertoo.

Kahvilatrat korreloivat suoraan auringonpaisteeseen.

”Minimissään kahvia keitetään 50 litraa päivässä.

Hellepäivinä määrä on moninkertainen.”

– Minimissään kahvia keitetään 50 litraa päivässä, hellepäivinä määrä on moninkertainen. Lihapiirakan ja munkkipossujen kanssa on sama juttu, parhaimpina päivinä niitä myydään kaksikin sataa. Tarpeen mukaan haetaan lisää Ero-mangalta, ikinä ei myydä eilistä.

Kahvilapöydästä kuuluu naurunremakka. Lähes päivittäin torilla toisensa tapaavat vanhat herrat paljastuvat paikallisiksi kuuluisuuksiksi. Kirjailija **Jorma Ojajarju**, olympiаныrkkeilijä **Jorma Limmonen** ja uimariveteraani **Mauno Valkeinen** pyytävät istuutumaan rahille.

– Tämä on hyvä tori, meininki on rentoa ja tavara laadukasta. Ja täällä kahvilassa puhutaan asiat halki. Täällä on ratkaistu Irakin tilanne, ja nyt parhaillaan työskennellään Suomen työttömyyden kimpussa, veistelee Ojajarju. Herrapöytä voi torielämää seurata sujahtaa helposti tunti jos toinenkin. Kotoa voi joskus tulla noottia, Limmonen myöntää.

– ”Että noin kauan viivyit ja perunat unohdit kuitenkin!” ■



Konsertteja kesäillassa

Urkuyö ja Aaria -tapahtuman konserteista nautitaan kesällä Espoossa 20. kerran. Luvassa on korkeatasoisia esiintyjä niin kotimaasta kuin ulkomailtakin. 9.6.–1.9.2005 kuultavan kolmen toista konsertin sarjan avaa **Matti Salminen** 9.6. ja päätöskonsertissa 1.9. esiintyy **Jaakko Ryhänen**. Kesän aikana kuullaan Taneli Kuusiston 100-vuotisjuhlakonsertissa nuoria kotimaisia tähtiä kuten **Jaakko** ja **Pekka Kuusisto** sekä **Mari Paloa**. Säveltäjä **Kari Tikalta** tilattu teos Kuninkaantien messu kuullaan 18.8. Festivaalien kunniavieraaksi on kutsuttu tenorilegenda **Nicolai Gedda**.

Urkuyö ja Aaria -tapahtuman yökonsertit ovat olleet suosittuja tapahtuman perustamisesta lähtien. Konsertit järjestetään tänäkin kesänä Espoon tuomiokirkossa torstai-iltaisain kello 22.

Myös Helsingin Energia on vahvasti mukana kesäiltojen festivaalissa, sillä Urkuyö ja Aaria ja Helsingin Energia ovat solmineet yhteistyösopimuksen vuosiksi 2005–2007. Helsingin Energia on seuraavan kolmen vuoden ajan tapahtuman pääyhteistyökumppani.

Lue lisää osoitteesta www.urkuyofestival.fi.

Taideopiskelijat ideoivat sähkönjakokaapeille uutta ilmettä

Sähkönjakokaappien harmaata ulkoasua ollaan kehittämässä pirteämpään suuntaan. Helsingin Energian ja Taideteollisen korkeakoulun visuaalisen kulttuurin osaston Passing Energy -yhteistyöprojektissa opiskelijat ovat ideoineet jakokaapeille uutta ilmettä.

Opiskelijoiden ehdotuksista on karsittu neljä parasta, joita ollaan toteuttamassa.

Ensimmäisenä, todennäköisesti kesän alkuun mennessä, katukuvassa tulee näkemään intialaisen **Zeenath Hasanin** työ Déjà vu. Kahdentoista jakokaapin etupintaa tulee peittämään valokuva jostain kaapin ympäristön yksityiskohdasta. Toistamalla kuvia visuaalisesti kiinnostavista elementeistä Hasan haluaa saada meidät tietoisemmiksi arkiympäristöstämme ja havainnoimaan sitä aktiivisemmin.

Déjà vu tuo esille lasten näkökulman kaupunkiin: valokuvat ottavat Pukinmäen ala-asteen, Pukinmäen peruskoulun, Kotinummen ala-asteen sekä Töölö Gymnasiumin oppilaat.

Sähkönjakokaappeja on Helsingissä noin 7 000 kappaletta. Niiden kautta pienjännite jaetaan edelleen taloihin ja koteihin.

Lue lisää projektista: www.helsinginenergia.fi/ymparisto/jakokaapit ja www.helsinginenergia.fi/en/ymparisto/materials.html



Ekologiset yleisurheilun MM-kisat

Helsingin elokuisissa MM-kisoissa kisataan ekologisesti, sillä kisojen järjestäjät ovat valmistaneeet kisoille oman ympäristöohjelman. Myös energia on ympäristöystävällisesti tuotettua.

– Olympiastadionilla MM-kisojen aikaan käytettävä sähkömäärä ostetaan tuulisähkönä Helsingin Energialta, kertoo Stadion-säätiön toimitusjohtaja **Esko Eklund**.

Kisojen aikana käytettävä sähkömäärä on varattu Suomen Hyötytuuli Oy:n vuoden 2005 aikana Helsingin Energialle tuottamasta tuulisähkötuotannosta.

– Kyse on merkittävästä energiamäärästä, vahvistaa Helsingin Energian myyntipäällikkö **Mika Kannisto**.

Helsingin MM-kisojen ympäristöohjelman laadintaa eli ECOMASS-hanketta koordinoi Teknillinen korkeakoulu. Hanke toteutuu osin EU-Life-rahoituksella, mutta mukana on kaikkiaan kymmenen kumppania – Helsingin kaupungin lisäksi Espoon ja Vantaan kaupungit sekä muun muassa kisaorganisaatio, Stadion-säätiö, YTV ja Motiva.

Hankkeen lopputuloksena syntyy ekotehokkaan massatapahtuman käsikirja. Kirja kertoo, missä onnistuttiin ja missä taas jäi parannettavaa. Käsikirjaa tullaan hyödyntämään Helsingissä tulevien suur tapahtumien ympäristöasioiden hallinnassa.



GE Money Grand Prix

Etuseteli GP-kisoihin 25.7.2005

Tällä etusetelillä Helsingin Energian asiakkaat saavat GE Money Grand Prix -kisoihin kaksi lippua yhden hinnalla.

Etu koskee vain Lippupalvelun myyntipisteiden kautta lunastettuja B-, C-, E- ja F-katsomoiden lippuja. Kun varaat lippuja, muista mainita Helsingin Energian etu.

Leikkaa etuseteli talteen!

Näytön paikka

Yleisurheilun GE Money Grand Prix -kisoilla on tärkeä rooli elokuisten MM-kisojen esikisana. Helsingissä 25. heinäkuuta käytävissä kisoissa yleisurheilun huippunimet testaavat muun muassa Olympiastadionin uuden pinnoitteen ja kisakylän majoitustilat. Monelle urheilijalle kisat ovat myös viimeinen mahdollisuus ylittää MM-kisoihin vaadittava tulosraja, sillä rajat on ylitettävä 25. heinäkuuta mennessä.

GE Money Grand Prix -kisojen edeltäjät, Maailmankisat, järjestettiin ensimmäisen kerran Helsingissä vuonna 1959. Tuolloin kaksipäiväisiä kisoja seurasi Olympiastadionilla 46 000 katsojaa.

Helsingin Energia on kisojen yhteistyökumppani. Helsingin Energian asiakkaat saavat oheisella kupongilla kaksi lippua yhden hinnalla ostaessaan kisalipun ennakkoon Lippupalvelusta. Leikkaa kuponki talteen!

Lue lisää osoitteesta www.helsinki-gp.com.



Museo tuottaa vesivoimaa

Oletko jo niiden 750 joukossa, jotka voivat ostaa käyttöönsä museovesivoimalla tuotettua Ympäristöpennissä sähköä? Helsingin Energian myymä Ympäristöpennissä sähkö tuotetaan joko tuulivoimalla Meri-Porin tai Raahen Hyötytuulipuistossa tai museovesivoimalla Voimalamuseossa Helsingin Vanhasakaupungissa.

Helsingin syntysijoilla sijaitsevassa museossa on esillä alkuperäiset vesivoimalla toimivat pumpit, joiden avulla kaupunkilaiset saivat juomavetensä vuodesta 1876 alkaen. Vesilaitoksen toiminta Vanhasakaupungissa päättyi 1970-luvun alussa. Nykyisin virkistyskäytössä olevalla alueella vaalitaan teollista perintöä tuottamalla Ympäristöpennissä sähköä.

Ympäristöpennissä sähköä ostamalla saat vuosittain käyttöösi 1 000 kWh tuulivoimalla tai museovesivoimalla tuotettua sähköä. Jos kulutuksesi on tätä suurempi, loppuosa käyttämästäsi sähköstä on Helsingin Energian ”normaalisähköä”.

Ympäristöpennissä sähkö maksaa 1,68 euroa kuukaudessa enemmän kuin ”normaalisähkö”. Maksu veloitetaan perusmaksuna sähkölaskun yhteydessä. Helsingin Energia maksaa jokaista asiakasta kohden 3,36 euroa kuukaudessa ympäristöpennitille, jolle kertyvät varat ohjataan kokonaisuudessaan ympäristöä parantaviin hankkeisiin.

Voimalamuseo avataan 1.6. Museo on avoinna su-to klo 11–16. Helsinki-päivänä 12.6. museoon on ilmainen sisäänkäynti samoin kuin Taiteiden yönä 25.8., jolloin museossa on ohjelmaa koko perheelle klo 17–21. Koskipäivää museossa vietetään 27.8.2005.

Lue lisää Ympäristöpennissä sähköä osoitteesta
www.helsinginenergia.fi.



Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto

Olympiastadion valmistui vuonna 1938 Tivolinmäelle, missä kiertävät tivoliseurueet olivat esiintyneet ja jossa sijaitsi myös suuri tanssilava. Sotavuosina stadionin tornissa maisemia tarkkailivat Helsingin ilmapuolustajat. Olympialaisten näyttämönä stadion sai olla vuonna 1952.

Kaalimaita ja yleisurheilun pyhättö

Töölössä tehdään valtakunnan merkittävimmät päätökset, kuullaan maan hienoimmat oopperaesitykset sekä jännitetään tulevana kesänä yleisurheilun MM-kisoissa. Entisaikaan seutua värittivät tiiliruukit ja ”ryssien kaalimaat”.

Töölön merkittävimpiä rakennuksia lienevät Eduskuntatalo, Finlandiatalo, Oopperatalo sekä Olympiastadion. Ensimmäisen kerran Töölön kylä on mainittu aikakirjoissa vuonna 1476, paljon ennen Helsingin kaupungin perustamista. Tuolloin maisemaa hallitsivat metsät, laidunmaat ja suot. Kylän on arveltu saaneen nimensä Töölöjoesta, joka virtasi nykyisen Pasilan rata-alueen kohdalla sijainneesta järvestä Töölönlahden pohjoispuolelle. Joen uomasta on vieläkin jäljellä pieni oja Eläintarhan puistikossa.

Kun Helsinki vuonna 1640 siirrettiin Vantaanjoen suulta Vironniemelle, lahjoitti Ruotsin kuningatar Kristiina koko Töölön kylän lisämaaksi uudelle Helsingille. Jo tuolloin kylässä oli pienteollisuutta, vaikka seutu muuten oli muutamia maatiloja lukuun ottamatta lähes rakentamaton. Myöhemmin Hesperianpuistoon tuli saippua- ja kynttilätehdas, pelikortitehdas sekä säilyketehdas. Kaukana silloisesta keskustasta, nykyisen Töölönkadun ja Linnan kosken kadun kulmassa, mestattiin murhamiehiä ja varkaita. Oopperatalon paikalla sijaitsi Suomen suurin sokeritehdas.

Ympäristö alkoi muuttua 1800-luvun alkupuolella, kun kaupunki alkoi jakaa Töölöstä vuokratontteja viljely- ja huvilakäyttöön. Puistot ja puutarhat korvasivat metsät ja pellot. Yksityisten puutarhojen lisäksi Töölössä oli myös muutama suuri kaupapuutarha Leppäsuon ja

Arkadian alueilla. Venäläisten omistajien vuoksi puutarhoja kutsuttiin ”ryssien kaalimaiksi”. Huvila-alueella oli myös vaatimattomampia vuokravilloja, joissa vähävarainen työväki asui. Olot olivat vaatimattomat, vesijohto- ja viemäriverkostoa ei vielä ollut.

Ensimmäinen kaava Etu-Töölön alueelle syntyi vuonna 1883 tarpeesta ratkaista alueen työväestön asunto-ongelma. Tavoitteena oli saada kaupunkiin valoisia ja terveellisiä perheasuntoja, ja rakennustöiden edetessä alueesta muodostuikin virkamiesten ja keskiluokan vakavarainen kaupunginosi. Kaupunkikuvaa alkoi leimata porvarillinen arvokkuus.

Vuoteen 1911 saakka Töölö oli lähes kokonaan ilman sähköä. Vain Kasarmitorin asemalta oli vedetty johtoja muutamiin Etu-Töölön taloihin. Keväällä 1910 joukko alueen asukkaita kääntyi kaupungin viranomaisten puoleen sähkönjakelun aloittamiseksi. Aktiivisten asukkaiden ansiosta Töölön sähköasema saatiinkin toimintakuntoon marraskuussa 1911.

Urheilu on aina kuulunut tiiviisti Töölöön. Pallokentän ja jäähallin alue oli aikoinaan suota, mutta 1920- ja 30-luvuilla siellä urheiltiin jo seitsemällä kilpailu- ja harjoituskentällä. Toisen maailmansodan aikaan pallokentällä tosin viljeltiin perunaa. Eläintarhan hiilimurskepuhjanen urheilukenttä valmistui vuonna 1913.

Lähde: Sauli Seppälä, Helsingin kaupunginmuseo

Palstalla kerrotaan tuttuja helsinkiläisten kaupunginosien historiasta.



UUDET TOIMITUSEHDOT PÄHKINÄNKUORESSA



Helsingin Energia ottaa käyttöön uudet sähköntoimitusehdot, verkkopalveluehdot ja liittymisehdot. Uudet ehdot tulevat voimaan heinäkuussa 1.7.2005 alkaen. Uusien sähköntoimitus- ja verkkopalveluehtojen voimaantulo ei edellytä asiakkailta mitään toimenpiteitä, sillä ne eivät aiheuta muutoksia sopimusten voimassaoloon tai irtisanomiseen.

Keitä muutokset koskevat?

Sähköntoimitusehdot koskevat niitä helsinkiläisiä asiakkaita, jotka ostavat sekä sähkön myynnin että siirron Helsingin Energialta samalla sopimuksella. Valtaosalla asiakkaista on tällainen sopimus. Uudet sähköntoimitusehdot löydät liitteenä tämän lehden välistä. Nappaa ehdot talteen tarkempaa lukemista ja säilyttämistä varten.

Uudet verkkopalveluehdot on postitettu huhtitoukokuuna aikana niitä koskeville Helsingin Energian verkkopalveluasiakkaille.

Muualla Suomessa olevien asiakkaiden sähköntoimitusehtoihin ei tässä yhteydessä tule muutoksia. Paikallinen jakeluverkonhaltija ilmoittaa mahdollisista verkkopalveluehtoihin ja liittymisehtoihin tulevista muutoksista.

Liittymisehtoja puolestaan sovelletaan liittymissopimuksiin, jotka on tehty liitettäessä sähkönkäyttöpaikka sähkönjakeluverkkoon. Tämä sopimus on yleensä tehty kiinteistön omistajan kanssa. Esimerkiksi normaalilla kerrostalo- ja rivitalohuoneistolla ei liittymissopimusta ole. Uudet liittymisehdot voit tilata Helsingin Energian puhelinpalvelusta, puh. 010 802 802, tai sähköpostilla osoitteesta helsingin.energia@helsinginenergia.fi. Uudet liittymisehdot ovat nähtävissä myös [www.sivuilla osoitteessa www.helsinginenergia.fi](http://www.sivuilla.osoitteessa.www.helsinginenergia.fi).

Mistä muutokset johtuvat?

Muutokset johtuvat lainsäädännön muuttumisesta: sähkömarkkinalain muutos astui voimaan joulukuussa. Muutos toi yhtenä uutena asiana sen, että energiamarkkinaviranomaisen tulee vahvistaa sähkön siirtoa ja liittymistä koskevien sopimusten ehdot. Ehtojen päivitykset koskevat pääasiallisesti sähkömarkkinalakiin ja asetuksiin vuosina 2003 ja 2004 tehtyjä muutoksia. Näitä ovat muiden muassa pitkestä keskeytyksistä maksettavat vakiokorvaukset sekä energiamittauksista ja mittalaitteen lukemista koskevat tarkennukset. Samalla ehtojen tekstiä on joiltain osin pyritty selkeyttämään. Näiden ehtojen ulkopuolelle on lisäksi rajattu tietynlaisia sähköntuotantolaitoksia sisältävät sähkönkäyttöpaikat. ■

Lisätietoa saat myös Helsingin Energian asiakaspalvelusta, puh. 010 802 802. Kaikki ehdot ovat nähtävissä myös [www.sivuilla osoitteessa www.helsinginenergia.fi](http://www.sivuilla.osoitteessa.www.helsinginenergia.fi).



SÄHKÖÄ KIINTEÄÄN HINTAAN

Helsingin Energia on ottanut käyttöön uudet Sinetti-sähkösopimus-tuotteet, joilla sähkön myyntihinnan voi halutessaan sinetöidä yhdeksi tai kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Usilla sähkötuotteilla halutaan palvella erityisesti niitä asiakkaita, jotka pitävät sähkön kiinteää myyntihintaa tärkeänä asiana. Kiinteä-hintaisessa sähkösopimuksessa sähkön myyntihinta pysyy samana valitun ajanjakson ajan. Hintataso määräytyy jakson alkuaikakohdan tukkusähkön pörssiavustusten perusteella. Kyseisen ajanjakson aikana sähkön myyntihinta ei nouse eikä toisaalta myöskään laske kuten normaali-sähkötuotteissa on mahdollista.

Kumpi on edullisempi?

Helsingin Energia pyrkii hinnoittelemaan molemmat tuotteet kilpailukykyisesti, ja tuotteiden keskinäinen edullisuus selviää vasta kiinteähintaisen ajanjakson päätyttyä. Vaikka sähkön myyntihinta sinetöitäisiin kiinteäksi, sähkön siirtohintaa on riippumaton myyntituotteesta. Sähkön siirtohintaa on aina voimassa toistaiseksi ja on kulloinkin voimassa olevan julkisen hinnaston mukainen.

Entä jakson jälkeen?

Helsingin Energia lähettää hyvissä ajoin ennen jakson päättymistä asiakkaalle tietoa uuden jakson myyntihinnoista. Ellei jakson jälkeen hintaa sinetöidä uudeksi määräaikaiseksi jaksoksi, jatkuu sopimus normaalina toistaiseksi voimassaolevana toimituksena julkisen, kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaisesti. Mikäli asiakas sattuisi muuttamaan kiinteähintaisen jaksoa aikana, jatkuu sopimus asiakkaan uudessa osoitteessa.

Mikä hintaan vaikuttaa?

Tukkusähkön hintatasoon vaikuttaa keskeisesti kulloinkin pohjoismainen vesiallasvaranto. Lisäksi tämän vuoden alussa alkanut EU-tasoinen päästökauppa sekä polttoaineiden hinnan ja muiden tuotantokustannusten kehittyminen vaikuttavat tukkusähkön hintakehitykseen. Näiden kaikkien tekijöiden yhteisvaikutuksesta tukkuhintavaihtelut tulevat todennäköisesti voimistumaan entisestään. ■

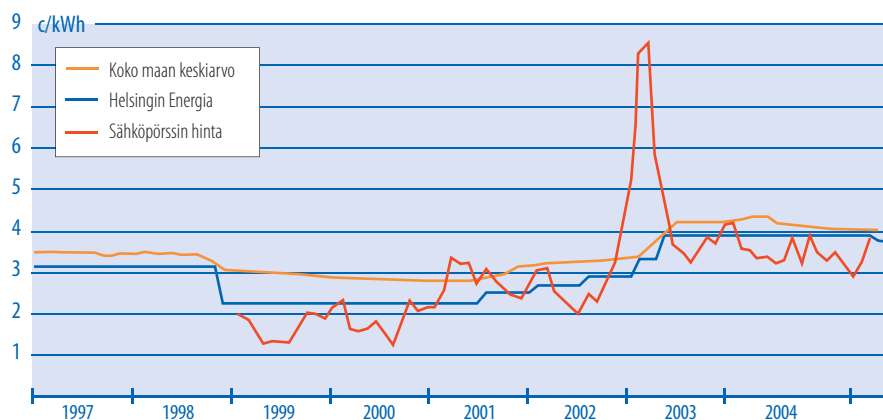
Sinetti-tuotteista ja myös kiinteähintaisista tuotteista on mahdollisuus saada Plussa-pisteitä kuten vastaavista normaalituotteista. Jos olet kiinnostunut Sinetti-tuotteista, saat lisätietoa soittamalla Helsingin Energian asiakaspalveluun, puh. 010 802 802.



ANTTI HENINEN

Sähkölämmittäjän sähkön myyntihinnan kehitys vuodesta 1997

Vuosikäyttö 18 000 kWh/a. Kaikki hinnat sisältävät arvonlisäveron 22 %.



Lähde: Energiamarkkinavirasto, Nord Pool

Nimi

Jakeluosoite


Postinumero ja -toimipaikka

Asiakasnumero

Puhelinnumero päivisin

Sähköpostiosoite

Liimaa tähän
kirje-
postimerkki

- Osallistun lukijakilpailuun:  Salama löytyi sivulta _____
- Muutos yhteystietoihin: _____
- Palautetta palveluista: _____
- Toivon henkilökohtaista yhteydenottoa seuraavassa asiassa: _____

Postita/faksaa kortti tai lähetä vastauksesi sähköpostilla 30.6.2005 mennessä.

Faksinumero: (09) 617 2360 • Sähköpostiosoite: helenkilpailu@helsinginenergia.fi

Palautetta palveluista voit antaa myös Internet-sivujemme kautta: www.helsinginenergia.fi.

 **Helsingin Energia**

Tuotekilpailu 2/2005

00090 Helen

Löydä salamakuvio!

Voita uudenlainen silitysrauta

Bosch TDS1035 -silitysraudan uutuus on moottori, joka tuottaa tasaisesti paineistettua höyryä samaan tapaan kuin silitys-keskukset. Raudalla on mahdollista höyryttää myös pysty-suorassa, mikä mahdollistaa esimerkiksi vaatepuulla olevien takkien käsittelyn.

Korkealuokkaisessa silitysraudassa on automaattinen virrankatkaisu, kalkinpoisto, tippalukko ja 2,5-metrinen johto. Portaattomalla termostaatilla varustetun silitysraudan teho on 2 400 W.

Arvomme osallistujien kesken kuusi palkintoa. Yhden Bosch TDS1035 -silitysraudan arvo on 106 euroa.

Helenin 1/2005 lukijakilpailun voittajat on arvottu. Braunin Multiquick FreshSystem -pikasekoittimen voittivat Helli Orvokki Hartikainen, Eeva Papunen ja Nora Anita Sillanpää Helsingistä. Onnea voittajille!

